

HABOON HASHI
IBRAHIM MURSAL

HVA TENKER DU
OM LIKESTILLING?

H A B O O N H A S H I
I B R A H I M M U R S A L

Hva tenker du om
likestilling?

Hva tenker du om likestilling?

© Minotenk – minoritetspolitisk tenketank 2020

Ansvarlig redaktør: Ellen Reiss

Foto av Haboon Hashi: Ellen Reiss

Foto av Ibrahim Mursal: Georg Johnsen Aamodt

Design: Ellen Lorenzen

Trykk: Polinor

Boken er utgitt med støtte fra IMDi

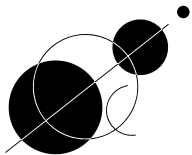
– integrerings- og mangfoldsdirektoratet



Innhold:

Haboon	6
Ibrahim	7
Haboon - om identitet og kulturturisme	8
Ibrahim - om språk og identitet	14
Haboon - om kvinnekroppens tildekking og avkledding	20
Ibrahim - om påkledding og nakenhet	24
Haboon - om kropp som politisk slagmark	28
Ibrahim - om machomannen	34
Haboon - om å snakke om sex	40
Ibrahim - om å snakke om sex	46
Haboon - om frykten på gata	52
Ibrahim - om frykten for vold, ikke voldtekt	58

Verden spinner så fort og det er sjelden vi har tid til å sette oss ned å riktig tenke igjennom ting, derfor fikk to venner i oppdrag å skrive brev til hverandre. De eneste reglene var at det skulle handle om likestilling og frihet, og ikke overgå 10.000 ord. Så, hva tenker du om likestilling?



Haboon Hashi er rådgiver, forfatter og samfunnsdebattant. Hun har foreldre fra Somalia og er vokst opp i Stavanger. Hun har bakgrunn fra studier innen kjønn, feminisme og likestilling, samt fransk og sosialantropologi. Hun har tidligere skrevet boken *En vei ut?* (2019) og vært redaksjonsmedlem i tidsskriftet *Fett*.



Ibrahim Mursal er en norsk-sudanesisk-somalisk filmskaper som til daglig jobber i Sex og politikk. Etter utdannelsen som oljeingeniør bestemte han seg for å følge lidenskapen sin innen film. Hans arbeid utforsker identitetsbygging og kulturelle tabuer, og hans første dokumentar *The Art of Sin* er planlagt lansert sommeren 2020.



Haboon – om identitet og kulturturisme

H
ei, Ibrahim

Jeg er så glad for at vi kan utveksle tanker på denne måten, og ser frem til å kunne dele opplevelser. Det første som falt meg inn da jeg skulle begynne å skrive, var hvordan jeg opplever de områdene hvor mine kulturelle identiteter krysser min identitet som kvinne.

Både den somaliske og den norske kulturen har sterke meninger om hvordan en kvinne skal være. I noen klare tilfeller skiller disse seg veldig fra hverandre, men jeg føler at de overordnede normene for en kvinne, det som virkelig betyr noe, er ganske like. Det er et felles ideal om en sterk kvinne, som både studerer og jobber, men som har familien som hovedprioritet. Så på den

fronten føler jeg ingen konflikt. Og dermed er det også litt ironisk at når jeg bryter en del normer i den ene kulturen, så bryter jeg samtidig normene i den andre. For eksempel så er jeg skeiv, mangler en klar kjønnsidentitet og har liten interesse av å få barn. Bare dette gjør at jeg bryter med essensielle deler av forventninger til hva en kvinne bør være, både somaliske og norske.

Med andre ting sitter jeg oftere i klemma mellom rollen som somalisk kvinne og som norsk kvinne. Spesielt når det gjelder litt mer særegne kulturelle normer, så kjenner jeg en gnisning i de forskjellige identitetene mine. I somaliske miljøer merker jeg at jeg og min oppvekst skiller seg fra en tradisjonell somalisk oppvekst. Jeg vokste opp i Stavanger, som enebarn og med min mor som eneste forelder i vårt hjem. Kanskje er det denne litt «isolerte» oppveksten som har gjort meg langt mer individualistisk i min tankegang enn mange andre somaliere jeg kjenner. Etter min erfaring så er en tradisjonell somalisk familie opptatt av å bevare kjernen i familien, og ens egne valg veies ofte opp mot familiens beste. «Familiens beste» har aldri vært en del av vurderingen når jeg tar viktige valg i mitt liv, og jeg merker godt denne splittelsen når jeg snakker med mine venner om fremtidsplaner. Der jeg er veldig opptatt av å flytte rundt, oppleve så mye som mulig alene og bygge meg en karriere hvor jeg er opprømt over å dra på jobb hver morgen, så er mine venner mer opptatt av å holde seg nær sin familie, finne en stabil og trygg jobb og

ha spennende og meningsfulle opplevelser som fortsatt lar dem være nært knyttet til familien. Ofte merker jeg også at mine venner som har somalisk bakgrunn, tenker på familie annerledes enn jeg. De tar ofte hensyn til en større del av familien enn hva jeg gjør. Det er ikke bare mor, far og søsken som skal tenkes på, men også bestemødre, kusiner og fettere, onkler og tanter.

Mens i en motsatt kontekst så merker jeg at jeg fortsatt er mer kollektivistisk i min tankegang enn det mange av mine etnisk norske venner er. I somaliske miljøer anses jeg som veldig individualistisk og tenker mer på mine egne fremtidsplaner og interesser enn familiens beste, mens jeg i norske miljøer ofte ansees som mer kollektivistisk i min tankegang enn mine venner fordi jeg fortsatt har min mor i baktankene i alt jeg gjør.

Et spesifikt eksempel på dette er mine følelser rundt min mor og sykehjem. Å sende min mor på sykehjem når hun blir eldre, er for meg helt utenkelig. Ikke fordi jeg mener det er et dårlig valg, men fordi jeg er oppdratt til å tenke at det er normen at foreldre bor med barna sine frem til de dør. Jeg har derfor min mor i tankene når jeg skal kjøpe et hjem i fremtiden, og anser det som en naturlig del av min fremtid at hun skal ha en egen del av mitt hjem selv om jeg gifter meg. Jeg er også ganske somalisk av meg når det gjelder utflytting fra min mors hjem. Mine etnisk norske venner er veldig opptatt av å bo alene fra en tidlig alder. For meg var

det viktig å ha den opplevelsen, men jeg bor sammen med min mor i dag, og kommer nok til å gjøre det frem til jeg kjøper meg en leilighet. Jeg ser ikke på det som unormalt fordi jeg, igjen, har blitt oppdratt til å se på «barndomshjemmet» som en naturlig del av mitt voksenliv. Ansvarsfølelsen jeg har overfor min mor, er også en stor motivasjonsfaktor i mitt liv. Nærmest alt jeg gjør i mitt profesjonelle liv, kan spores tilbake til et ønske om å forsørge min mor den dagen hun ikke lenger kan forsørge seg selv. Det ansvaret driver meg fremover og gir meg mye av motivasjonen jeg har i dag.

På et vis har jeg alltid for mye eller for lite av en viss egenskap uansett om jeg tar på meg den somaliske eller norske «hatten». Det handler ikke så mye om at jeg bytter hatter, men at hatten min aldri er helt lik de andres. Føler du noen gang at du «byter hatter», Ibrahim? Eller oppfatter du at de ulike delene av din identitet er såpass sammenflettet i hverandre at du ikke trenger det? Du har jo vokst på ulike steder med ulike samfunn, har det påvirket hvordan du relaterer deg til og oppfører deg rundt forskjellige grupper mennesker?

Jeg er jo født og oppvokst i Norge, og kjenner kun til somalisk kultur og språk på grunn av min familie – da hovedsakelig min mor. Så min tilknytning til Somalia, både som nasjon og som kulturell arv fra mine foreldre, har vært ganske trøblete opp gjennom årene. Jeg har veldig lyst til å kjenne et dypt bånd til Somalia og somalisk

kultur, men føler ofte at min somaliske identitet bare strekker seg til en viss grense nettopp fordi jeg vet så lite om landet. Jeg har aldri vært i Somalia, jeg sliter fortsatt med kulturspesifikke begrep i det somaliske språket, og fordi mange av høytidene i Somalia dreier seg rundt religion, og jeg ikke er religiøs, så føler jeg også at jeg går glipp av dem. Så å være somalisk har for min del stort sett handlet om etnisitet og arv fra foreldre, og i mindre grad om min personlige identitet og følelse av tilhørighet. Men denne forståelsen av min kulturelle og etniske tilhørighet er også noe jeg ikke har gravd så mye i, mest fordi det er smertefullt. At jeg anser meg selv mer som norsk enn somalisk, er ikke et bevisst valg, men noe som har oppstått på grunn av omstendigheter. Nå føler jeg dog at jeg har levd med denne identiteten så lenge at jeg ikke lenger vet om det har noe for seg å løsrive seg eller endre på den. Om jeg skulle gjort noe, så hadde jeg nok heller brukt mer tid i somalisk fellesskap og lært mer, sånn at jeg kanskje følte mer eierskap og tilhørighet til den somaliske kulturen istedenfor at jeg føler at jeg ser på den fra utsiden og som turist.

Ser frem til ditt svar.

Vennlig hilsen

Haboon

Ibrahim – om språk og identitet

H
ei, Haboon

Det er alltid godt å ha noen å drøfte ideer og tanker med, spesielt når det gjelder disse vanskelige spørsmålene, så takk for at du deler tanker med meg, og for gode spørsmål.

Jeg husker dagen «identitetsstresset» virkelig tok tak i meg. Jeg satt i en kaffebar hvor en frivillig organisasjon hadde arrangert en språkkafé. Jeg var i en prosess med å lære meg norsk på nytt, for jeg flyttet til Sudan sammen med familien som 7-åring og hadde nettopp kommet tilbake til Norge etter nesten 15 år, så mye av språket var glemt. Jeg satt sammen med en bekjent, og selvfølgelig snakket vi om språk og hvordan vi for-

holder oss til det, da han stilte meg et enkelt spørsmål: «Hva er morsmålet ditt?» Jeg satt der og tenkte hardt, men det viste seg at jeg ikke hadde noe godt svar for et av de enkleste spørsmål i verden.

Jeg ble født i Lillehammer av to somaliske foreldre som hadde kommet til Norge året før. Men somalisk var ikke det første språket jeg snakket, for det var norsk som jeg lærte i barnehagen og på skolen. Grunnen til at jeg sier at somalisk ikke var det første språket jeg snakket, er fordi jeg husker godt at jeg gikk på en søndagsskole for det somaliske samfunnet, og har tydelige minner fra klasserommet hvor jeg lærte meg somalisk. Hjemme var det også mye krangel og straff hver gang vi barna snakket norsk og ikke somalisk, for mine foreldre var veldig opptatt av å bevare det somaliske språket og den somaliske kulturen vår.

Da jeg var syv år, flyttet hele familien fra Norge til Sudan. Der lærte jeg arabisk, og ett år etter at jeg kom dit, kunne jeg snakke språket flytende, og sakte begynte jeg å glemme norsken, som jeg trodde var mitt første språk. Jeg vokste opp i Sudan, og integrerte meg der så til de grader at folk ikke trodde på meg når jeg sa at jeg ikke egentlig var derfra. Jeg anser meg selv som sudaner i dag, og det arabiske språket er det jeg er mest komfortabel med. Resultatet ble at jeg hadde glemt norsk fullstendig, så da jeg bestemte meg for å flytte tilbake til Norge i 2013, måtte jeg lære språket på nytt

og gå på norskkurs.

Så spørsmålet om mitt morsmål som mannen i kaffe-baren stilte, var forvirrende. Jeg kunne ikke snakke godt norsk ennå, selv om det var det første språk jeg lærte. Mine foreldre kommer begge fra Somalia, men jeg måtte gå på en egen søndagsskole for å lære deres språk. Og arabisk, som jeg er mest komfortabel med, lærte jeg først som syvåring!

Men det er jo ikke bare språk det handler om, for språk er også kultur. Jeg hoppet konstant mellom flere kulturer, flere tilhørigheter og flere identiteter. Og det følte naturlig. Jeg kunne presentere meg ut ifra situasjonen, ikke hva jeg selv følte, for jeg opplevde at alle identitetene var i balanse. Når jeg var rundt sudanere, var jeg sudaner, og når jeg var rundt somaliere, var jeg somalier. Jeg så ut som begge, så jeg kunne lett bevege meg i ulike grupper uten å bli lagt merke til. Jeg var Ibrahim, jeg var ikke en somalier eller en sudaner.

Men så kom jeg tilbake til Norge, og da kjente jeg for første gang på det å være annerledes! Det å ikke være Ibrahim først, men en norsk-somalier eller norsk-sudaner. En som representerer alle norsk-somalier, og som også bærer med seg hva alle norsk-somalier før meg har gjort.

Jeg er faktisk glad for at jeg ikke vokste opp i Norge.

Ja, jeg gikk kanskje glipp av flere muligheter, men jeg vokste opp uten det konstante stresset med å være annerledes. Det stresset former hvordan du ser på deg selv, din reaksjon på ting, og hvordan du beveger deg i samfunnet. Jeg merker forskjellen på hvordan jeg reagerer på storsamfunnets mikroaggresjoner. Alle de små kommentarene og hendelsene i hverdagen som er ladet med rasistiske motivasjoner. Flere ganger har det skjedd at jeg havnet i en situasjon hvor noen sier noe smårasistisk som får alle rundt meg til å reagere, men som jeg rett og slett ikke la merke til. Når du er vokst opp med å ha høye skuldre hele tiden, så merker du hver trussel og aggresjon du møter, mye sterkere. Jeg vokste opp med lave skuldre, så jeg merker ofte ikke storsamfunnets oppførsel mot min annerledeshet.

Men dette betyr ikke at det å komme tilbake til Norge var negativt, tvert imot. Jeg husker de første ukene i Oslo, og det som gjorde størst inntrykk på meg: stilheten! Jeg hadde vokst opp med så mange lyder rundt meg, folk som var rundt deg hele dagen. Den eneste gangen du var alene i Sudan, var når du sov, og der var det vanlig at andre sov rundt deg også. I Norge var det helt stille, og når de eksterne lydene forsvant, kom lyden innenfra.

Å komme tilbake til Norge og kjenne på følelsen av ensomhet var vanskelig i begynnelsen. Det hjalp heller ikke at nordmenn er helt håpløse når det kommer til

sosiale ferdigheter. Men ensomheten gav meg rom til endelig, for første gang, å gå inn i meg selv. Det var en periode med mange tanker, bekymringer, angst, men også refleksjon, planlegging og vekst. Jeg endret mange av de holdningene jeg hadde, i den perioden, og fikk klarere overbevisning til å holde på det som overlevde mine refleksjoner. Jeg kunne ikke lenger lene meg på reglene jeg vokste opp med, og det å sitte med mine tanker og holdninger, uten noe ekstern innflytelse, hjalp meg til å finne verdiene bak tankene og kjenne på hva som var riktig for meg, og hva som var sosialt press.

Mange spørsmål, og mye tid til å tenke! Og jo flere spørsmål jeg fikk svar på, desto flere dukket opp, og etter et år i Norge var jeg nesten en ny person. Ikke en bedre eller verre person, bare annerledes enn den jeg var før. Jeg fikk muligheten til å utforske identiteten min, og jeg endte opp med en tydeligere definisjon på hvem jeg er.

Og en person som hjalp meg mye med det, var han bekjente jeg satt med på språkkafeen. Han spurte meg hva mitt morsmål er, og jeg svarte: «Jeg vet ikke, kanskje jeg ikke har et morsmål. Jeg startet med norsk, så lærte jeg somalisk. Så lærte jeg arabisk og mistet norsken, men nå prøver jeg å lære det igjen.» Og hans svar til meg endret mitt syn på meg selv.

Han sa: «Ibrahim, aldri si at du ikke har et morsmål.

Du har faktisk tre!»

Og det er det jeg føler nå. Jeg er en somalier. En sudaner. Og så lenge UDI ikke prøver å frata meg mitt norsk statsborgerskap, så er jeg også en nordmann.

Men det er ikke noe å ta for gitt, hvor mange privilegier som ligger i det ordet «nord-mann». Det er ingen hemmelighet at det røde norske passet gjør livet mye enklere, og at det å være «mann» gjør livet enda enklere. Identitet er ikke bare hvor du er fra, men også hvem du er, og hva du er! Det var ikke før i senere i tid at jeg begynte å tenke over mine identiteter, ikke bare det å være en norsk-sudansk-somalier, men det å være mann også. Hvordan formet merkelappen «kvinne» deg?

Vennlig hilsen

Ibrahim

Haboon – om kvinnekroppens tildekking og avkledning

Hei igjen, Ibrahim

Det du sier angående morsmål, treffer rett i kjernen av mye av det jeg selv har følt på. Selv lærte jeg engelsk først, deretter norsk og til sist somalisk. Det kommer alltid opp et spørsmål om hvilket morsmål jeg har, men da har jeg som regel valgt å si at det er somalisk. Jeg vet ikke helt hvorfor jeg har valgt det som en utvei for et spørsmål jeg egentlig har et konkret svar på, men nå føler jeg jo at jeg også kan begynne å si at jeg har tre morsmål.

Du spør meg om hvordan det er å leve med merkelap-

pen «kvinne». Det har så klart påvirket meg i alle faser av livet, men for å starte med barndommen, så styrte det mye av mine handlinger. Hvor jeg kunne dra, når på døgnet jeg kunne gå ut, hvordan jeg skulle sitte, og hvordan jeg skulle snakke.

Jeg husker godt den dagen jeg innså at det å være kvinne betydde å ha et eget sett med regler. Jeg var åtte år gammel, og kroppen min var tidlig utviklet. Jeg og familien min var på hyttetur ved en strand, og hver morgen pleide vi å bade før frokost. Det var varmt, og alle ungene hadde på seg typiske badetøy – bikini, badedrakt og badeshorts. Men jeg gikk med en lang T-skjorte over badedrakten. Den rakk meg til låret og hang løst over kroppen min. Vanligvis ville jeg ikke gått i en T-skjorte, men bare hatt badedrakt som de andre. Men natten før hadde et kvinnelig familiemedlem tatt meg inn på et rom og forklart at jeg måtte dekke meg til. Hun forklarte at fordi at kroppen min var «ferdig utviklet», var det viktig å dekke til «de kvinnelige formene mine». Jeg skjønnte ikke hvorfor jeg måtte dekke meg til når vi bare var blant familie, men jeg visste at det var fordi jeg var født kvinne. Guttene i min familie var også mer utviklet fysisk enn guttene i klassen. Men de ble aldri spurt om å dekke til sine muskuløse overkropper, i alle fall ikke rundt familiemedlemmer. Etter den samtalen sluttet jeg å anse meg selv som en nøytral person. Kroppen min hadde plutselig fått en ny betydning i livet mitt. Den var blitt noe å gjemme, noe å dekke til, noe hemmelig.

Denne type samtale hvor en voksen dame forteller meg hvordan jeg skal dekke til kroppen, ble gjentatt flere ganger. Noen ganger handlet det om badetøy, andre ganger handlet det om kjoler, T-skjorter, shorts og diverse andre «utfordrende» klær. Underteksten var alltid den samme: Kroppen din må dekkes til og gjemmes fra verden uavhengig av hvem du var rundt – men spesielt fra menn.

Jeg har alltid vært en ganske opprørsk person, men i de øyeblikkene følte jeg meg for liten og svak til å si imot. Hver gang disse kommentarene kom, kjente jeg på urettferdigheten. Jeg ble provosert og sint, men turte ikke si imot. Det var som om deres kommentarer skar rett gjennom min tøffe motstand og etterlot meg helt naken og bar uten noen form for beskyttelse. Ingen krasse motsvar kunne redde meg fra ydmykelsen. Så jeg begynte å dekke meg til oftere.

Det underlige er at disse reglene rundt kjønnnet mitt ikke eksisterte hjemme. Jeg vokste opp med moren min som hovedforsørger og -forelder, og hun har aldri deltatt i denne type tankegang. Likevel var opplevelsen at mitt handlingsrom stadig ble begrenset, og jeg gav etter, skammet meg, og gikk aldri med bikini, shorts eller andre «utfordrende» klær. Jeg brydde meg ikke om mennene jeg visstnok distrahererte, men jeg ønsket ikke å kjenne på den samme ydmykelsen igjen. Så det å dekke meg til med større og lengre klær ble en form

for selvbeskyttelse. Ofte kunne jeg spørre meg selv om hva gutter på min alder tenkte? Var det sant at kroppen min var distraherende? Fikk de lignende beskjeder som sin egen kropp?

I senere tid har jeg måttet avlære meg denne tankegangen, men skammen over å være «halvnaken» i badetøy eller i shorts er der fremdeles. Det var tidligere noe jeg anså som privat og personlig. Jeg antok at det var kroppen min som måtte dekkes til. At kommentarene var direkte rettet mot meg og min kropp. Det var ikke før senere, hvor jeg så at andre jenter og kvinners kropp og bevegelsesrom også ble begrenset, at jeg innså at kommentarene og «rådene» ikke var personlig rettet mot meg, men heller noe som alle jenter og kvinner opplever. De forskjellige reglene. Så jeg har lurt mye på hvorfor det er slik at kvinner tilsynelatende skal ta ansvar for menns begjær. Har du blitt fortalt regler om kvinner og tildekking, og hvordan har det formet dine tanker om kvinner og menn?

Alt vel
Haboon

Ibrahim – om påkledning og nakenhet

Hei igjen, Haboon, og takk for ditt ærlig svar, det får meg til å tenke mye rundt kjønn, hva det innebærer for meg, og hvorfor ting er som de er. Som for eksempel påkledning.

Som gutt fikk jeg sjelden beskjed om å dekke meg til. Nakenhet og forholdet mitt til den nakne kroppen er selvfølgelig, som hos alle andre, påvirket av mine omgivelser. I Sudan var det en konservativ, religiøs tankegang som gav tydelige føringer for hvordan jeg skulle kle meg og oppføre meg. Jeg lærte at det var deler av kroppen jeg kunne vise, og andre deler jeg ikke skulle vise offentlig. De delene jeg ikke skulle vise, heter «awra», og som mann var min «awra» mellom knærne og navlen. Kvinners «awra» derimot, var hele kroppen!

Nakenhet var å vise «awra» til andre du ikke er i nær slekt med eller intim med. Det handlet om å respektere deg selv, og andre, og selvfølgelig om å respektere selve reglene og «den» som vi trodde sto bak disse reglene. På den tiden trodde jeg det var Gud som bestemte, men senere lærte jeg at det ikke er så enkelt, og at mye av det vi trodde kom fra Gud, egentlig kom fra oss. Men det tok lang tid før jeg forsto dette.

Som en konservativ gutt var jeg opptatt av å opprettholde disse konservative reglene. Kvinner som gikk nakne eller ikke kledde seg som «de burde», gjorde meg opprørt. På overflatenivå mente jeg det handlet om å vise respekt for samfunnet og reglene som gjaldt, men når jeg tenker meg om – nå som jeg har vokst og lært litt mer om meg selv og verden – så handlet det egentlig om å beskytte mitt privilegium. Reglene favoriserte meg, gav meg mer makt og la større vekt på min stemme. Og menn og kvinner som ikke fulgte reglene og som valgte å kjøre sin egen stil, opplevdes som en direkte trussel mot mine privilegier.

Senere har jeg fått muligheten til å tenke meg om rundt konseptet «nakenhet» og hva det betyr. Jeg liker fortsatt ikke å gå i shorts eller være lettkledd. Jeg skifter aldri klær foran andre i garderoben. Og hvis noen jeg ikke kjenner godt eller intimt, begynner å skifte foran meg, uansett om det er en mann eller en kvinne, så kan jeg fortsatt kjenne at jeg fort blir ukomfortabel.

Jeg har lyst til å fortelle om en interessant erfaring som fikk meg til å tenke mye. Det handler om den ene gangen jeg gikk til en «nude beach». Jeg vet fortsatt ikke helt hvorfor jeg gjorde det, men jeg er takknemlig for at jeg gikk. Jeg husker de første 5 minuttene etter at vi kom dit. Hvor ukomfortabelt det var å se så mange nakne mennesker. Men så gikk det 5 minutter til, og jeg merket at jeg begynte å være ukomfortabel fordi jeg ikke var naken! Å være den ene påkleddes fyren på en strand med bare nakne mennesker var grusomt.

Opplevelsen gav meg en helt ny måte å forstå nakenhet og vårt forhold til våre og andres kropp. Jeg hadde alltid trodd at det å være naken var unaturlig, og at vi mennesker var formet til å oppsøke klær. Jeg lærte i religionsundervisningen at Adam og Evas første straff da de spiste eplet, var at de ble bevisste sin nakenhet. Men der på nudiststranden forsto jeg at det handlet om samfunnet og hva slags regler vi setter for oss selv. Å være naken der var reglen, og at jeg ikke fulgte reglen, var kilden til mitt ubehag. Så hva som oppfattes som naturlig, forandrer seg etter hvor man er.

Men når alt det er sagt, så er realiteten at min kropp aldri ble seksualisert på samme måte som din kropp ble det. Mine følelser knyttet til min kropp handlet for det meste om å være usikker og lei meg fordi jeg som en ganske tynn fyr ikke hadde den ideelle store og muskuløse kroppen en mann «skulle ha».

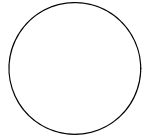
Seksualisering av våre kropp er noe vi menn sjeldnere må forholde oss til, og jeg lyver hvis jeg sier at jeg kan forestille meg følelsen av å måtte gjemme min kropp, eller også å føle presset til å vise den frem hele tiden, å se på den som noe som forårsaker syndig begjær hos andre. Dessverre har reglene i våre store og små samfunn vært slik at kvinnens kropp skal seksualiseres, og derfor helst dekkes eller vises, avhengig av hva reglene i samfunnet sier.

Jeg lurer ofte på hvordan det føles å leve i en kropp som er en politisk og religiøs slagmark, Haboon. Hvor mange forskjellige ideologier kjemper om retten til å bestemme hvordan du skal kle på deg, eller av deg, eller hvordan du «bør» være.

Tenker du noe ganger på hvordan du ville ha kledd deg om det ikke var noe ytre press eller noen forventninger? Enten det er den mer direkte formen for press som du beskrev så godt, eller den mer skjulte, for eksempel et seksualisert ideal som blir presentert gjennom film, musikk og sosiale medier. Sitter du igjen med følelsen av at du «ikke er med»? Hvordan beveger du deg mellom forventningene til de forskjellige normene du tilhører?

Ta vare

Vennlig hilsen
Ibrahim



Haboon – om kropp som politisk slagmark

Takk for gode spørsmål, Ibrahim.

Det var faktisk ikke før i senere tid at jeg begynte å tenke på at kroppen og kjønnen mitt er en politisk og ideologisk slagmark. Tidligere følte jeg mer at voksne rundt meg bare var frekke, eller at det bare handlet om kulturen til mine foreldre. Men jo eldre jeg ble, og jo mer jeg forsto at min kropp ikke eksisterer fritt i det norske samfunnet heller, desto mer innså jeg at mitt kjønn og min kropp ikke er frie uansett hvilken kulturell kontekst jeg befinner meg i. Jeg brukte veldig mye tid på å lese meg opp da jeg først begynte å ha disse tankene. Den tiden var både veldig fin og veldig hjerteskjærende, for

jo mer jeg leste, desto mer innså jeg at min opplevelse ikke var unik, og at milliarder av kvinner i denne verden opplever varierende grad av dette hver dag.

I starten var det en veldig slitsom tanke. Det var slitsomt å tenke på at min kropp hele tiden symboliserte noe. At min kropp aldri var helt nøytral slik en manns kropp lettere kan være. Men det er også utrolig hva man venner seg til. Det er nesten som om jeg glemmer alt jeg har lært om kjønn og forskjellen på en manns og en kvinnes kropp i mitt daglige liv, og så leser jeg en nyhetssak om en kvinne som blir begrenset, eller en urett som har skjedd et menneske på grunn av deres kjønn, og så dukker frustrasjonen og sinnet opp igjen.

Jeg tror også at noe av det som har gjort meg mest frustrert med den offentlige behandlingen av kvinner gjennom tidene, er dobbeltheten. Våre kropper har gjennom tidene vært sett på som eiendom. Noe som kan sees, tas på, bestemmes over og forhandles med. Og selv om vi har jobbet oss gjennom det verste av kvinnefiendtlige holdninger og normer, ser vi fortsatt slike tendenser rundt omkring. Metoo-bevegelsen var for meg et tydelig og håndgripelig bevis på hvor mye arbeid vi fortsatt har å gjøre. Selve opplevelsene som ble delt på diverse medier, var ikke overraskende for meg, for jeg har alltid vært bevisst på ulike typer maktmisbruk og trakassering i offentlige rom. Nei, det som sto som bevis på den lange veien foran oss, var reaksjonene på kvinnes opplevelser.

Mistenkeligjøringen, delegitimeringen og nedverdiggelsen av varsler gjorde meg fysisk dårlig og var en reell påkjenning da det sto på som verst. Det ble tydelig for meg at på tross av at vi har en kollektiv forståelse av at trakassering skjer mot kvinner, og at det blir sett på som en «vanlig» del av vårt liv, var det ikke akseptabelt å fortelle om dette i offentligheten og kreve endring. Varsel etter varsel ble dissekert, og kvinnene som sto frem, måtte tåle at hver del av deres historie skulle etterprøves, og det ble gjort mange forsøk på å stilne og delegitimere deres opplevelser. Gjerningspersonene bak disse hendelsene fikk selvfølgelig også motgang, og noen av dem fikk en bråstopp i sin karriere som følge av dette – men det overveldende flertall av gjerningspersonene opplevde bare en pause før de kunne fortsette sine karrierer og sine liv som om ingenting hadde skjedd. Det var vondt å se, fordi det signaliserte at om jeg noen gang skulle være så uheldig å bli en varsler, var det slike reaksjoner og en slik behandling jeg gikk i møte. På mange måter ble metoo og offentlighetens håndtering av dette mer en avskrekker fra å bli en varsler enn den oppløftende bevegelsen den burde være. Jeg er nysgjerrig på hvordan du opplevde metoo, Ibrahim? Var omfanget overraskende for deg?

Samtidig er det jo slik at veldig mye med kvinnekroppen er ansett som skammelig og som noe som må gjemmes fra offentligheten. Alt fra naturlige hendelser som menssen og utflod til traumatiske hendelser som voldtekt blir

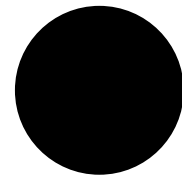
gjemt vekk og skambelagt. Og når en kvinne går gjennom noe som berører en del av hennes kropp som anses som skammelig, så blir også hendelsen gjemt bort. Jeg husker godt første gang jeg fikk menssen, og hvor flau jeg ble over min egen kropp. Jeg hadde ikke fått så mye informasjon om hva menssen var, og hvordan man håndterte den i dagliglivet, så da den endelig kom, visste jeg ikke hva jeg skulle gjøre, eller hvorfor det skjedde. Videre gjennom puberteten husker jeg også hvor mange ganger jeg søkte meg rundt på Google etter svar på hva som skjedde med kroppen min. Det var helt utenkelig for meg å oppsøke en lege eller helsesøster og stille disse spørsmålene. Tanken på å skulle fortelle en annen person om ting som skjedde med kroppen min, gjorde meg skamfull. Hva om de syntes jeg var ekkel? Hva om det ikke var normalt? Nå forstår jeg at utflod, menssen, vaginale infeksjoner og annet er helt ekstremt normalt, men det å ha vokst opp i en kultur hvor min kropp er blitt så skambelagt, gjør fortsatt at det dukker opp ting som jeg er for skamfull til å spørre om.

Så i praksis sitter man igjen med en kropp som er offentlig domene, men som ikke får offentlig beskyttelse. Jeg synes det er frustrerende at min kropp skal fratras frihet, samtidig som den skal nektes trygghet. Og denne mangelen på trygghet og frihet er veldig overveldende om man sitter med den lenge nok og dykker dypere inn i alle måtene den påvirker kvinners liv på, så da er det ikke bare enklere å fortrenge det, det er en overlevelsesstrategi. Jeg

undres ofte om menn vokser opp med like mye fokus rundt eget kjønn. Har du slike overlevelsesstrategier som er knyttet til det å være mann? Tenkte du på ditt eget handlingsrom da du vokste opp? Og skammet du deg over kroppen din og dens funksjoner?

Takk for en god dialog, Ibrahim. Det vekker mye frustrasjon, men jeg setter pris på dine perspektiver. Venter med spenning på svar fra deg.

Alt vel
Haboon



Ibrahim – om machomannen

Hei igjen, Haboon.

Det er komplisert tematikk du tar opp, og det har fått meg til å tenke på selve konseptet «mannlighet».

Ideene vi har om hva som er mannlighet er alltid påvirket av samfunnet rundt, både i sosiale samspill og inntrykk fra populærkultur og media. Det som gjør meg litt annerledes enn menn rundt meg her i Norge, er at jeg vokste opp i Sudan. Som jeg har sagt, så var det et konservativt land med tydelige kjønnsroller som storsamfunnet jobbet hardt for å bevare. Det hjalp heller ikke at utdanningssystemet var segregert, så jeg gikk ikke i klasse sammen med jenter før jeg kom inn på universitetet!

Det var heller ikke nok bare å være mann der, du måtte være en synlig machomann, og måten man beviste det var ganske morsomt når jeg tenker på det nå. Kroppshår var en viktig del av bildet. I motsetning til den norske kulturen hvor det er vanlig å skifte ansikts- hår med hver trend som dukker opp, var det tabubelagt å barbere vekk barten i Sudan. Barten var essensen av å se ut som og være mann. Så jeg gikk med en stor bart som jeg bevarte ganske godt. Selvfølgelig oppfylte jeg ikke alle forventningene, og kroppspress var en del av tenårene mine. Jeg var høy og tynn, og det å ikke ha den ideale muskuløse kroppen var opphav til mye uro rundt mitt selvbilde. Jeg gikk aldri i shorts utenfor fotballtreningen, å svømme sammen med andre var ofte en stressfylt opplevelse som jeg prøvde å unngå, og som gjør at jeg er veldig usikker på mine svømmeferdigheter den dag i dag. Klærne jeg brukte, ble valgt ut for å dekke mine tynne skuldre. Og siden idealene om muskuløse menn delvis er basert på ideen om at muskler er det kvinner foretrekker, så fikk jeg ikke vite at jentene ikke brydde seg så veldig om det, før jeg startet på universitetet som 17-åring.

En annen indikator på mannlighet var hvor populær man var hos jentene, og der var jeg heldig nok som var omringet av mange venninner på universitetet. Og det var da mitt selvbilde begynte å bli bedre. Det viste seg at jeg kunne ha det godt selv om jeg ikke oppfylte mannskroppidealene, så jeg begynte å være mer

avslappet rundt hvordan jeg «burde» se ut. Mine første skritt mot å utfordre normene var da jeg en dag på universitetet i Sudan kom inn i klassen med et «clean shave» ansikt. Mine venner kunne ikke tro det de så da jeg kom inn. I den sudanske kulturen var barten selve essensen av å være mann, og jeg som hadde en ganske stor bart, oppfylte idealet veldig godt. Å barbere den bort var helt uforståelig. For noen som har vokst opp i Norge, kan dette høres veldig trivielt ut, ansiktshår er sjelden et omdiskutert tema her, men det jeg gjorde, ble virkelig møtt med stort sjokk og stor motstand fra alle, spesielt guttegjengen! Jeg ble mobbet intenst på grunn av det. De sa at jeg er ikke lenger var en mann, at jeg lignet på en jente, og at de ville kalle meg for dame helt til den vokser ut igjen. Det gjorde vondt, og jeg startet å tvile på mitt valg. Det som gjorde mest vondt tror jeg, var å forstå at merkelappen «mann» som jeg alltid trodde jeg eide, var egentlig ikke min, det var storsamfunnet som eide den, og så lenge jeg handlet innenfor de rammene som var satt opp av dem, så var det greit. Men med en gang jeg utfordret disse rammene, så kunne de ta den fra meg. Heldigvis stoppet mobbingen da det visste seg at jentene faktisk likte min nye look, og jeg fikk være i fred.

Men den hendelsen fikk meg til å forstå hva slags pris man kan forvente å betale hvis man utfordrer eller bryter forventninger, og metoo-bevegelsen var og er et godt eksempel på det.

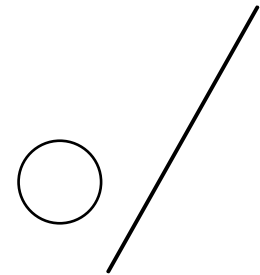
Forventningen var alltid at kvinner «tar det imot» og snakker ikke tilbake, så når kvinner sa ifra om seksuell trakassering og nevnte dem som trakasserte ved navn, så gikk storsamfunnet ut for å straffe dem.

Min personlig opplevelse av me-too var blandet, jeg kan ikke si jeg var overrasket over at trakassering skjer, men jeg forventet heller ikke et så stort omfang. Min første reaksjon var å bli sint, ikke bare fordi me-too viste meg at kvinner ble trakassert, oftere enn jeg trodde, men fordi det også viste meg at kvinner i min familie og mine venninner muligens ble trakassert. En veldig egoistisk reaksjon når jeg tenker på det nå, hvordan jeg satt kvinners verdi, i hvor nær de er meg som mann, ikke fordi kvinner er autonome mennesker som ikke fortjener å bli trakassert!

Jeg ble samtidig redd for hvordan hele debatten foregikk. Jeg lyttet og prøvde å være empatisk, men det var en annen tanke som samtidig vokste i mitt hode: Om en kvinne anklager deg for seksuell trakassering, så er du ferdig. Du er dømt! Ingen kommer til å høre på din side av historien, ingen kommer til å gi deg the benefit of the doubt. Selvfølgelig var realiteten annerledes. Uskyldige menn ble ikke dømt. Falske anklagere ble ikke trodd. Men jeg følte fortsatt at om jeg en gang havnet i denne situasjonen, hang hele mitt omdømme på en kvinnes historie! En redsel for muligens ikke å bli hørt når jeg virkelig trenger å bli hørt! En redsel jeg kjenner godt.

Jeg har en stemme, jeg blir ofte hørt, og som mann favoriserer samfunnssystemet meg. Men jeg tror grunnen til at jeg reagerte med selvoppholdelse istedenfor sympati, er at jeg føler at systemet i dag favoriserer meg helt til jeg havner i en posisjon av «svakhets». Når jeg lider, når jeg ikke har det bra, da må jeg manne meg opp og klare meg selv! Når jeg hører eller leser om menn som snakker om at «kvinner er favorisert», eller at «likestillingen har gått for langt», så hører jeg innimellom at det de egentlig sier, er «vi vil ha samme fokus på våre lidelser», «samme kultur for å dele vår sårbarhet», «mindre stress rundt å oppfylle idealer». Kvinnene kjempet for dette lenge, det er på tide at vi gjør det samme for mennene også. På tross av alt det ytringsrommet vi menn har, så er det litt begrenset når det gjelder følelser eller seksualitet. Det er da samtalen blir vanskelig, da jeg føler at jeg ikke kan gå hele veien, og samtalerne blir ofte begrenset, ikke av andre, men av meg selv. Kanskje det er lettere for deg med følelser, men er det like lett for deg å snakke om seksualitet for eksempel?

Til vi snakkes igjen
Ibrahim



Haboon – om å snakke om sex

God dag

Det er ikke lett å snakke om seksualitet. Sex har alltid vært et komplisert tema i mitt liv. Fra en tidlig alder var jeg klar over at det var noe som skulle gjemmes vekk fra offentligheten. Det ble tydelig gjennom hvordan de voksne reagerte rundt meg når det kom en sexscene på TV. Senere ble det veldig kult blant guttene i klassen å snakke høyt og lavt om det, mens jentene i klassen fortsatt gjemte det bort. Nå som voksen er sex et konstant tema, uten at det nødvendigvis har fjernet noe av skammen. Temaet er mer diskutert i mitt liv, men innholdet i samtalen er fortsatt sterkt preget av en følelse av skam og barnslig nysgjerrighet.

Da jeg var yngre, misunte jeg det jeg opplevde som gutters muligheter til å diskutere sex og onani fritt. Hver gang sex eller onani ble tatt opp i jentegjengen, var samtalen gjennomsyret med skam og tabu. Alle løy om hva vi hadde gjort og ikke gjort, hva vi kunne gjort og ikke kunne gjort, og hva vi syntes var akseptabelt å gjøre. Man var «løs» om man hadde sex mer enn et visst antall ganger, onani kom ikke på tale, og porno var det ekleste som noen gang kunne eksistert. Sannheten er jo at alle hadde spørsmål om sex, de fleste hadde onanert, og de aller fleste hadde sett porno en eller en annen gang. Men det kostet å være den som innrømte alt dette, så vi forble alle tause. Vi forble alle tause frem til det plutselig var «kult» å ha sex og å være åpen om det.

Jeg vokste opp i takt med internets erobring av verden. Jeg gikk på ungdomsskolen da Instagram kom og YouTube ble mer populært. Inntil da hadde vi bare brukt Facebook. Jeg gikk på videregående da Snapchat kom. Jeg har sett min generasjon bli mer og mer åpen om de temaene det tidligere var utenkelig å snakke om. Alt fra onani til psykisk helse er i dag veldig vanlig for meg og mine jevnaldrende å snakke om. Å se gjennom mine gamle meldinger med venninner fra ungdomsskolen føles som å se tilbake på en fortid jeg så vidt husker. Og på tross av åpenheten min generasjon får nytte godt av i dag, er jeg enormt misunnelig på den yngre generasjonen som har vokst opp med det som en norm. Jeg merker fortsatt hvor mye mine venninner

kvier seg for å snakke om temaer som tidligere var tabu. Mange av de temaene har aldri vært tabuer for menn, og likevel misunner jeg ikke menn. På tross av skammen pålagt kvinner om egen kropp og seksualitet, ville jeg fortsatt ikke valgt å ha den samme kulturen rundt temaene som menn har hatt i årevis.

For når jeg og mine venninner snakker om sex og onani, så er tonen en helt annen enn når menn snakker om det. Min opplevelse har vært at der kvinner oftest ber om råd eller vil dele opplevelser og forhåpentligvis føle seg mindre alene, søker menn ros og anerkjennelse for sine «erobringer». De gangene jeg har overhørt eller deltatt i samtaler med menn om sex, har samtalen hatt en småaggressiv tone hvor målet er å fremstå som den som har «best» sex, og helst den som har sex oftest. Det er sjelden rom for å dele usikkerheter eller be om råd. Jeg lurte på om du har samme erfaring med dette, Ibrahim? Følte du at du hadde mulighet til å spørre kompisene dine om råd? Følte du at du kunne dele ting du var usikker på når det gjaldt din egen kropp eller sex generelt?

Jeg har også merket at jo mer normalt det blir for kvinner å snakke om sex og være åpne om sine ønsker, desto flere innser hvor latterlig merkelappen «hore» eller «løs» virkelig er. Hvis en «hore» er en person som vil ha sex med flere enn sin fremtidige ektefelle, og gjennomsnittskvinnen har sex med rundt åtte mennesker

før hun gifter seg eller «slår seg til ro», er da alle «horer»? Om man er løs fordi man har sex ofte, er alle da løse? Statistikken viser at voksne mennesker, single eller i forhold, har sex langt oftere enn det vi anså som «mye» på ungdomsskolen. Kroppspositivismen har også dratt med seg en langt mer positiv holdning til sex enn det vi hadde tidligere. I mye større grad enn før er kvinner både villige til å snakke om sex og åpne når de først snakker om det. Ofte er reaksjonen «Så gøy!» når noen i jentegjengen deler en seksuell opplevelse. Tidligere hadde reaksjonen kanskje vært stillhet etterfulgt av baksnakking, mens den nå er ros og nysgjerrighet.

Jeg har vært litt ambivalent til denne utviklingen. Jeg er ufattelig glad og stolt over min generasjons villighet til å dele så åpent av seg selv og for støtten de gir andre som deler. Men jeg er også bekymret for hvor bærekraftig denne utviklingen er, og hvem som tjener på den. Jeg har også vært den som svarer positivt når venninner forteller om sine opplevelser. Jeg deltar også i den kollektive googlingen når et spørsmål jeg ikke vet svaret på, kommer opp. Jeg er også delaktig i å heie på en venninne når hun ønsker å sjekke opp en kjekk gutt i baren for en one night stand. Jeg er helt med på å bli med en venninne til et vors bare så hun kan få sikret seg en sjanse hos fyren hun er interessert i. Og jeg snakker åpent om mine egne opplevelser med mine venninner. Men i bakhodet har jeg fortsatt en frykt for at vi, gjennom våre lange samtaler om sex, ekskluderer

de som ikke er klar for å ha sex, de som har mer konservative holdninger til sex, de som kanskje har en utfordring som forhindrer dem fra å ha sex, eller de som rett og slett ikke er interessert i temaet. Jeg vet jeg har venninner som ikke er interessert i tilfeldige ligg. Jeg vet også at jeg har venninner som venter til ekteskap med sex. Og ofte lurte jeg på om min åpne holdning til sex oppleves som ekskluderende.

På tross av all den positive utviklingen er det likevel dager hvor jeg fortsatt føler på skammen. Den brer seg over enhver samtale som et teppe og kveler enhver form for sårbarhet eller åpenhet. Er det slik for deg?

Takk for åpenhet og gode svar.

Haboon

Ibrahim – om å snakke om sex

Kjære Haboon.

Du har helt rett, dette er viktig og riktig å tenke over.

Siden jeg jobber med seksualitetsundervisning, så har jeg reflektert mye rundt sex og seksualitet generelt. Jeg vokste opp i et religiøst konservativt land, og var tidligere selv ganske konservativ i mine holdninger generelt, og til seksualitet spesielt. Derfor forstår jeg også dilemmaene en person som ikke deler det norske stor-samfunnets «obsession» med sex og seksualitet, står ovenfor. Jeg føler Norge er litt overseksualisert! På den ene siden så fører det til veldig positive ting, som for eksempel åpenheten du nevner. Den åpenheten er en ting som heller ikke jeg vokste opp med, og som jeg nå

tenker ville ha gjort det lettere for meg og mine venner da vi var yngre. Men på den andre siden så blir jeg litt bekymret for de unge som vokser opp i et samfunn hvor sex og det å ha sex ofte noen ganger presenteres som det eneste som er sunt.

Men åpenheten rundt seksualitet er dessverre som du beskrev, litt annerledes når det gjelder gutter. Vi kan ikke være sårbare, eller åpne opp om ting vi lurar på, like lett som jeg oppfatter at jenter kan. Ja, vi snakker om usikkerheter, og oppsøker hverandre når vi trenger støtte, men det var ikke instinktivt for meg som gutt og ung mann å gå til guttegjengene for å finne støtte, noe jeg er glad for å se at dagens ungdom gjør mer enn det jeg gjorde da jeg var på deres alder, så her skjer det faktisk en positiv utvikling.

I voksen alder og fordi jeg jobber med temaet seksualitet, har jeg prøvd å åpne opp for en litt friere og mer sårbar samtale når jeg henger med mine mannlige venner, og jeg merker at det fortsatt er vanskelig for oss faktisk å si høyt at vi ikke vet, eller snakke om våre pinlige seksuelle opplevelser. Noe som får meg til å tenke på hvor alle disse spørsmålene og følelsene blir besvart da, for det er umulig at hele gjengen har det så perfekt som vi later som!

Interessant også at du nevner det med skam, og det å skamme seg over seksualiteten. Jeg vil ikke kalle det jeg

føler skam. Men jeg føler en redsel for å snakke helt åpent om min seksualitet, fordi jeg vokste opp i et religiøst hus og samfunn. Å ha sex utenfor ekteskapet var tabubelagt, selvfølgelig var det verre for jentene enn guttene, men vi gutter følte en del skam rundt seksualiteten vår, og hadde ikke muligheten til å være åpne om våre seksuelle erfaringer.

Til og med i dag, på tross av jobben min, så føler jeg at det er veldig vanskelig for meg å snakke om min seksualitet åpent, for jeg vil ikke at mitt konservative nettverk skal tenke at jeg ligger rundt før jeg har giftet meg! Bare det å skrive dette til deg får meg til å tenke på mulige konsekvenser når boken kommer ut. Det er faktisk første gang jeg snakker åpent om det.

En annen ting som gjør temaet litt vanskelig for meg, spesielt i Norge, er at jeg som en svart mann stereotypisk blir sett på som et overseksuelt vesen, et vesen som kun er ute etter sex og vil hoppe på en hvilken som helst sjanse for å få det. Jeg har hatt flere dårlige erfaringer ute på byen, hvor det å avvise sex med kvinner etter en god kveld med dans og prat blir tatt veldig personlig. Selv om jeg ikke liker å referere til hudfarge generelt, så må det sies at noen av mine erfaringer med hvite kvinner bare kan beskrives som «rasistisk krenkende opplevelser». Det at en svart mann sier nei til dem, ender med en voldsom reaksjon! Det er her jeg føler mest press, ikke mine erfaringer eller opplevelser, men hvor-

dan det finnes en stereotypi om meg, og reaksjonene jeg får når jeg ikke oppfyller den.

Og det presset kommer ikke bare fra storsamfunnet, mitt lille muslimske samfunn presser meg også rundt det med seksualitet. Jeg kom tilbake fra Sudan for noen uker siden, der møtte jeg mine venner fra den mer religiøse fortiden min. Alle hadde giftet seg og fått barn, så selvfølgelig var det store temaet for møtet «hvorfors er ikke Ibrahim gift?». Jeg svarte at jeg ikke har funnet den rette, og de lo og sa «Ok, greit, vi forstår», men så kom spørsmålet: «Hva gjør du med din seksuelle lyst da?» Jeg satt der, og for første gang på mange år visste jeg ikke hvordan jeg skulle svare! Dette var ikke en gjeng jeg kunne snakke åpent med om mitt sexliv. Så jeg gikk på et langt svar om hvor mye jeg jobber, og at jeg ikke har tid til å tenke på sex egentlig! De så på hverandre og sa «Okey, vi forstår!» igjen. Men jeg merket godt skuffelsen i stemmene deres.

Likevel, alt dette fører ikke til en følelse av skam. Og her ligger kanskje forskjellen mellom menn og kvinner føler jeg: Som mann er ikke sex et spørsmål om min verdi som menneske!

Når jeg tenker på det nå, så merker jeg at jeg faktisk aldri har fått spørsmål fra kvinner jeg dater, om hvor mange jeg har ligget med! Jeg vil gjerne si at grunnen er fordi kvinnene ikke bryr seg om det, men etter litt

kjennskap så kommer spørsmålet ofte opp, og da føler jeg at grunnen er at kvinnen ikke vil at jeg skal stille henne samme spørsmål tilbake. Og i de tilfellene jeg spør om det, så føler jeg at kvinnen virkelig går inn i seg og vurderer om hun skal si det riktige tallet eller nedspille sine erfaringer, av frykt for at jeg skal dømme henne.

Jeg har fryktet å bli dømt for mine seksuelle erfaringer før, men jeg har aldri fryktet at en kvinne skal dømme meg for det! Det er alt jeg trenger å reflektere over for å kjenne på hvor skeiv dynamikken mellom menn og kvinner er når det gjelder sex!

Hva med deg, Haboon? Hvordan ser du på dynamikken du har med menn i ditt liv?

Jeg ser frem til å høre fra deg igjen.
Ibrahim



Haboon – om frykten på gata

H ei igjen, Ibrahim.

Jeg har lest gjennom det forrige brevet ditt, og det fikk meg til å tenke over noen ting angående min opplevelse som kvinne og hvordan det preger min hverdag.

Det er flest småting som gjør at jeg merker mitt kjønn i hverdagen. Når jeg sier «små», så mener jeg ikke at disse tankene eller atferdsmønstrene er mindre viktige, eller at de påvirker livet mitt på noen mindre måte. Men at de, for meg, ikke virker så store i øyeblikket. Den konstante uroen og frykten når jeg går ute om kvelden, og redselen for at jeg skal bli overfalt eller på noen måte bli angrepet av en fremmed mann, den gnagende tanken i bakhodet om hvilke sikkerhetstiltak jeg må ta for

jeg går ut og mens jeg er ute, forsiktigheten med hva jeg sier, og hvor krass stemmen min er, og den evigvarende indre konflikten mellom hvordan jeg kan være bestemt avvisende mot menn uten være uhøflig, er eksempler på tanker og atferd som påvirker meg minutt for minutt hver dag.

Jeg vokste opp med skrekkehistorier om utagerende fremmede menn som løp etter kvinner. Jeg vokste opp med en flom av tips og triks for å unngå alt fra voldtekt til skumle menn på gata. Jeg ble fortalt av alle voksne jeg kjente, både kvinner og menn, at ukjente menn var den ultimate trussel mot min person, og at jeg måtte gjøre alt jeg kunne for å unngå dem, enten det var på vei hjem, på bussen eller i andre situasjoner hvor jeg var alene og dermed sårbar. Min sårbarhet som kvinne har vært et tema så lenge jeg kan huske. Jeg ble oppdratt med tanken om at om en mann ville skade meg på noe vis, så var det ingenting jeg kunne gjøre for å stoppe ham, så det gjaldt å ikke havne i den situasjonen i utgangspunktet. Denne tanken som jeg etter hvert internaliserte, påvirker i dag både måten jeg møter nye mannlige bekjente på, og hvordan jeg opptrer i det offentlige rom hvis jeg er alene.

Jeg er konstant redd til varierende grad gjennom hele dagen. Jeg er veldig redd hvis jeg oppfatter at en mann følger etter meg på gaten. Jeg kan analysere hvor lenge han har gått bak meg, hvor fort eller tregt

han går i forhold til meg, og om han virker distraheret, eller om han iakttar meg. Jeg tar omveier for å unngå fulle menn selv om omveien betyr at det tar lengre tid før jeg er hjemme. Flere ganger har jeg løpt hjem fordi jeg mistenkte at en mann gikk etter meg. Og om han av noen årsak skulle begynt å småjogge selv, så øker jeg både hastigheten og pulsen i takt med dette. Jeg passer alltid på å sende min lokasjon til venninner eller min mor om jeg føler meg utrygg. Jeg holder telefonen tett inntil meg og dobbeltsjekker at jeg har innstillingene slik at jeg kan kontakte nødetater uten å måtte låse opp telefonen. Om jeg går alene hjem i mørket og går i en kjole eller skjørt, så passer jeg på å holde kåpen stramt rundt meg i et forsøk på å gjemme meg bort, mens jeg går så fort jeg kan fra bussholdeplassen til døra mi. Når jeg endelig har kommet meg inn i trappeoppgangen, så passer jeg på at døra er ordentlig låst bak meg, før jeg går opp trappene, i frykt for at noen skal komme inn etter meg. Dette gjelder spesielt hvis jeg mistenker at en mann har fulgt etter meg.

Jeg innså ikke hvor mange sikkerhetstiltak jeg går gjennom for å gå de usle fem minuttene fra bussholdeplassen til døra mi, før jeg satte meg ned for å skrive dette. I løpet av korte fem minutter har jeg analysert meg selv, hva jeg går i, all mulig hjelpeapparater jeg kan kontakte om nødvendig, i tillegg til å holde meg årvåken på alle som går forbi, bak eller foran meg. Jeg har ennå ikke tatt innover meg hvor slitsomt dette er i lengden.

Jeg har hatt denne protokollen så lenge at det ikke registreres i min hjerne at jeg er redd.

I møte med menn, da spesielt eldre menn, er jeg som regel alltid på vakt for noe. Alt fra seksuell trakassering til nedlatende utsagn har gjort at jeg aldri helt slapper av rundt menn jeg ikke kjenner. Dette nivået av frykt og oppmerksomhet er imidlertid helt fraværende når jeg er rundt kvinner. Da spesielt skeive, mørke kvinner.

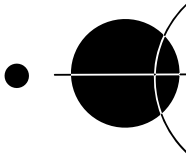
Jeg får noen ganger skyldfølelse for nivået av mistenkeliggjøring i mitt liv rundt menn og deres oppførsel. Det skal ikke mer til enn et sekunds øyekontakt for lenge på veien hjem før alarmbjellene mine ringer. Jeg har tenkt en del rundt hvor urettferdig det må føles for menn som ikke har de intensjonene jeg har ilagt dem. Jeg har også tenkt på hva det gjør med menns, da spesielt yngre menns, forståelse av sin rolle i samfunnet. Jeg har innsett at jeg anser alle ukjente menn som en potensiell fare for min sikkerhet, og jeg lurar på om du har opplevd at kvinner oppfatter deg slik, og om det har hatt noen påvirkning på ditt syn på deg selv og din rolle? Føler du at du må gjøre noe for å bevise for ukjente kvinner at du ikke er farlig? Jeg er også nysgjerrig på om den samme skepsisen og mistenkeliggjøringen eksisterer blant menn. Er du redd for ukjente menn når du går hjem alene?

Dette blir mitt siste brev til deg, og med det vil jeg

gjærne takke for din åpenhet og tålmodighet gjennom våre utvekslinger. Jeg har ofte snakket om disse temaene tidligere også, men hovedsakelig med kvinner, så det har vært veldig befriende og lærerikt å få lese om dine opplevelser, følelser og refleksjoner. Det har gitt meg et nytt perspektiv på erfaringer jeg ikke tenkte særlig over, og har fått meg til å innse at ideene jeg hadde om at menn har det enklere, ikke stemmer. Våre opplevelser skiller seg fra hverandre, men jeg tror vi i bunn og grunn har flere likheter enn ulikheter. Denne brevvekslingen har gitt meg lyst til å snakke like åpent med andre mennesker, og til å åpne sinnet mitt for nye opplevelser på en helt ny måte.

Ser frem til dine kloke svar.

Alt vel
Haboon





Ibrahim – om frykten for vold, ikke voldtekt

H*ei, Haboon*

Det er en selvfølge å si at «not all men» er voldtektsmenn. En selvfølge som har blitt til et irriterende begrep brukt av noen menn i sosiale medier hver gang vold mot kvinner er diskutert. Og selv om vi begge vet at ikke alle menn er voldtektsmenn, så gjør du alle de tiltakene du beskrev, for å føle deg mer trygg, mens jeg på den andre siden gjør mye for å gi en følelse av trygghet og senke nivået av bekymring kvinner kan føle for meg.

Om en kvinne går foran meg på gaten, så senker jeg

farten veldig så hun kan få noen meter ekstra for å føle seg trygg, noe som ikke alltid funker siden jeg går ganske fort til vanlig, så jeg ender ofte opp med å krysse til den andre siden av gaten. Når jeg møter kvinner, så tar jeg aldri initiativ til å klemme. Uansett kjennskap. Jeg tar heller et sekund for å se om hun strekker frem armene, før jeg går for å klemme!

Min største frykt er å bli kalt «creepy» av kvinner. Noe som har gjort datinglivet mitt ganske morsomt, siden mitt forsøk på ikke å være creepy ofte blir tolket som at jeg ikke er interessert i dem jeg prøver å date!

Og det er ikke bare meg, nesten alle mine venner gjør lignende ting fordi de vet at kvinner automatisk vil føle utrygge når de er til stede. Det er ikke en like belastende følelse som frykt selvfølgelig, men den gjør noe med hvordan du forstår og internaliserer din rolle i samfunnet som mann. En følelse av at du hele tiden må bevise at du er «okey».

Når jeg leser dine erfaringer og hvordan frykten for menn har formet din hverdag, tenker jeg på komikeren Dave Chapelle. I et standupshow snakket han om den gangen han som 17-åring holdt en forestilling for en narkotikaselger. Etter showet fikk han 25 000 dollar i kontanter, som han måtte legge i ryggsekken og bære hjem. Han fortalte om frykten han følte mens han gikk i de mørke gatene med en ryggsekk full av penger. Og

at om folkene rundt ham visste hva han hadde med i sekken, så ville de sikkert ha drept ham for å ta pengene. Det var første gang han gikk rundt med noe alle ville ha! Og så avsluttet han med dette: «Now imagine having a pussy!»

Den analogien tenker jeg ofte på når jeg hører kvinner snakke om sin frykt for menn. Det er fordi jeg er godt kjent med stresset med å bære noe andre vil ta, om de fikk sjansen. Da jeg var yngre, jobbet jeg i en finansselskap og gikk ofte på slutten av dagen til banken med en ryggsekk full av kontanter. Det stresset, den frykten, den spenningen jeg følte i kroppen hver gang jeg gikk ut av kontoret og mot banken, var og er fortsatt noe av det verste jeg har kjent på. Å føle dette hver dag, på grunn av mitt kjønn, må være helt crazy! Det er derfor jeg ofte takker Gud for at jeg er en mann! Det er ikke lett å innrømme dette, men det er en tanke jeg faktisk har.

Men jeg vil ikke si jeg frykter menn generelt, jeg frykter kriminalitet. Jeg liker ikke å gå i mørke gater, og føler litt spenning når jeg er i situasjoner hvor ting kan eskalere fort. Men en viktig forskjell mellom den frykten jeg har, og den frykten du beskrev, er at jeg på en måte ikke frykter for meg selv. Jeg frykter for min mobil og lommebok! Om jeg blir overfalt i en mørk gate, så kan jeg bli banka opp og miste verdisakene mine. Jeg frykter aldri at noen skal putte en penis i rumpa mi!

Det er den seksuelle delen av frykten kvinner kjenner på, som jeg tror er hva vi menn ikke reflekterer over, og muligens derfor ikke snakker høyt om.

Hvorfor er det vanskelig for oss menn å snakke høyt om dette? Vi forstår omfanget av seksuell vold ganske godt, og at denne volden stort sett er utført av menn mot kvinner. Men det er noe med å si det høyt og faktisk være kritisk til menns rolle som er vanskelig.

Kanskje fordi samtalen rundt dette har blitt fremstilt som en kamp mellom to lag? Menn mot kvinner, og om du som mann snakker om vold mot kvinner, så blir det sett på som om du sviker laget ditt? Eller verre, prøver å snike deg rolig opp i sengen til kvinner rundt deg ved å si akkurat de «riktige» tingene! Det føles som om vi (menn og kvinner) noen ganger glemmer at hele kampen handler om et mer rettferdig samfunn, ikke om hvem som har det verre, eller hvem som har gjort hva!

Til slutt vil jeg si at dette har vært en ganske morsom erfaring. Jeg liker generelt sett ikke å snakke om meg selv, eller å skrive om opplevelsene mine, men det å kunne tenke høyt rundt sånne ting med deg, og snakke ærlig om erfaringer, har vært berikende. Jeg ikke har hatt så mange muligheter til dette ellers. Jeg er veldig takknemlig for at du delte dine erfaringer med meg, og dine refleksjoner har gjort meg litt klokere. Det er mye du skrev om, som jeg ikke kjente til fra før, og ting jeg

trodde jeg visste mye om, har jeg fått et dypere innblikk i. Vi har jo også noen felles erfaringer på tvers av kjønn.

Jeg sitter igjen med tanken på hvor like vi er: to unge norsk-somaliere som prøver å navigere våre litt kompliserte identiteter i et storsamfunn som gjerne vil plassere oss i en bås. Samtidig som vi er så ulike, med erfaringer og utfordringer som gjør at det vi har til felles, er bare et startpunkt, ikke et definisjonskriterium. Det får meg til å bli enda mer forsiktig med merkelapper.

Du har fått meg til å tenke mye, og det er noe jeg er veldig takknemlig for.

Alt vel
Ibrahim





Hva er likestilling og hva er frihet?

Haboon forteller at hun er lei av å måtte gå omveier hjem for å føle seg trygg om kvelden.

Ibrahim forteller at det ikke var nok å være mann, han måtte være en macho mann.

To venner sender brev til hverandre for å utforske hva det vil si å være kvinne og mann, frie og likestilte.

